

Asia: Asia VN/30930/2022

Luonnos hallituksen esityksestä: kestävyysraportointidirektiivin (CSRD) voimaansaattaminen

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Tilastokeskuksen lausunto koskien luonnos hallituksen esitystä kestävyysraportointidirektiivin (CSRD) voimaansaattamisesta

Yleistä

Tilastokeskus pitää lakiluonnoksen keskeisiä muutosesityksiä tilastotuotannon näkökulmasta hyvinä ja kannatettavina. Aiemmalla lausuntokierroksella (12.4.2022) esille nostamamme huomiot ovat edelleen relevantteja. Tietojen jatkohyödyntämisen näkökulmasta keskeisiä tekijöitä ovat sähköisen raportoinnin laajamittainen käyttöönotto, raportoitujen tietojen rakenteisuus, sisältö, laatu ja nopeus.

Kestävyysraportointi

Kestävyysraportti pitäisi sisällään ns. kestävyysseikkojen tarkastelun suhteessa liiketoimintaan. Kestävyysseikoilla tarkoitetaan ympäristöön, yhteiskuntaan ja ihmisoikeuksiin sekä yritysten hallintotapaan liittyviä tekijöitä.

Tilastoinnin kehittämisen ja raportoinnin tietojen hyödyntämisen näkökulmasta olisi tärkeää saada yksilöityä ja rakenteistettua tietoa. Tilastotuotannon näkökulmasta olisi tärkeää saada lisätietoa suunnitelluista tarkemmista indikaattoreista tai vastaavista määrällisistä tiedoista. Kuvailevien tekstien hyödyntäminen on laajojen tietomassojen osalta usein hyvin hankalaa, ja lisäksi tekstien sisällöt ja kirjoitustapa edellyttävät tulkintaa mikä heikentää raportoinnin hyödynnettävyyttä tilastointitarpeisiin.

Muita erityisiä huomioita

Tilastokeskus katsoo, että digitaalisen tilinpäätösraportoinnin edistämisen ja ennakoitavuuden näkökulmasta olisi tärkeää säätää jo tässä vaiheessa kaikkia yrityksiä koskevasta digitaalisesta tilinpäätösraportoinnista mahdollisine siirtymäaikoineen. Vastaavasti kaikkien toimijoiden kannalta olisi tärkeää kuvata suunnitelmat riittävän tarkasti, jotta raportoiijat, heille palveluita tarjoavat tahot ja tiedon vastaanottajat pystyvät luomaan tarvittavat tekniset valmiudet hyvissä ajoin. Vapaaehtoisuuteen pohjautuva käyttöönotto vaikuttaa merkittävästi siirtymäaikaan, vähentää palveluntarjoajien investointihalukkuutta, ja lisää useimpien toimijoiden välillisiä kustannuksia rinnakkaisten järjestelyjen takia. Lainsäädännöstä tuleva velvoite on selkeä kannustin yrityksille ja heidän palveluntarjoajilleen kehittää digitaalisen tilinpäätöksen tuottamisessa ja raportoinnissa tarvittavia kyvykkyyksiä. Laissa tulisi esimerkiksi määritellä vuosittain kasvava joukko sopivaksi katsottavalla menettelyllä siirtymään digitaalisen raportoinnin piiriin ennalta määritellyn aikataulun mukaisesti esimerkiksi vuoteen 2030 mennessä Digikompassin ja Yrityksen digitalous -hankkeen visioiden mukaisesti.

EU-direktiivin mukaan yrityksen tulee asettaa digitaaliset tilinpäätösasiakirjat verkkosivuilleen julkisesti ja maksutta saataville. Tilastokeskus toivoo kansallisessa laissa otettavan kantaa samalla siihen, että tilinpäätösasiakirjat toimitettaisiin Patentti- ja rekisterihallitukselle (myöh. PRH)) samanaikaisesti kuin ne julkaistaan yrityksen verkkosivuilla tai tätä aikaisemmin. Tilinpäätöksen vahvistamisen aikataulu on nykyisin 6 kk tilikauden päättymisestä, ja tilinpäätöksen vahvistamisesta ne on toimitettava edelleen PRH:lle 2 kk kuluessa. Tilastokeskus saa tällä hetkellä Veron vastaanottamia vahvistamattomia tilinpäätöksiä PRH:n kautta noin 4 kk viipeellä. Olisi toivottavaa, että digitaalinen tilinpäätösraportointi helpottaisi yritysten tilinpäätösraportointia ja samalla myös nopeuttaisi tilinpäätösten käyttöön saattamista yhteiskunnassa. Raportointiaikataulujen noudattaminen on tärkeää kilpailuneutraliteetin kannalta (tarkoituksellisesta viivyttämisestä voi saada oikeudetonta etua) ja myös tilastotuotannon laadun ja tietojen keskeisten jatkokäyttäjien näkökulmasta. Kattavat ja viimeistään neljän kuukauden viipeellä toimitetut tilinpäätöstiedot luovat tietopohjaa yritystilastoinnille ja esimerkiksi Suomen valtion talousarvion valmistelussa käytetyille keskeisille kansantalouden tilinpitoa koskeville kesäkuussa julkistettaville tiedoille.

Tilastokeskus katsoo, että kustannustehokkain tapa tietojen hyödyntämiseksi olisi koota kaikki yritysten tilinpäätöksiin, toimintakertomuksiin tai muihin vastaavien raportointeihin liittyvät tiedot yhteen paikkaan viiveettä, jolloin niiden hyödyntäminen erityyppisten tietopalvelujen rakentamisessa olisi tehokasta ja tieto olisi myös yhteiskunnan eri toimijoiden käytössä tehokkaasti.

Tilastokeskus toivoo myös, että konsernitilinpäätöksen omistukset muissa yrityksissä -liitteen osalta säädettäisiin velvoite tuottaa tiedot rakenteisesti määrämuotoisena. Määrämuotoisuus mahdollistaisi automaattisten tietojen käsittelyn konsernirakennetta koskevien tietojen päivittämisessä yritys- ja toimipaikkarekisterin konsernirekisteriin. Tietojen hyödynnettävyys on tällä hetkellä heikko, koska tiedot eivät ole rakenteisessa muodossa. Konsernirakenteen lisäksi myös muiden liitetietojen rakenteellistamisesta olisi Tilastokeskukselle merkittävää hyötyä, esimerkkinä taseen vastaavien erittelyiden lisäykset ja vähennykset. Lakiesityksen materiaalin perusteella on edelleen epäselvää ovatko myös liitetiedot rakenteisina raportoitavaa tietoa.

Helsingissä 8.5.2023

Markus Sovala

Pääjohtaja

Pasi Henriksson

Ylijohtaja

Pakola Jukka
Tilastokeskus